

BARÓTI SZABÓ DÁVID

Született 1739. éss.

Klimcsf pinx.

Cl. Kohl sc. Vienna 1770

„Jún. 8-dik napján, mellyen olly nem vélt ki menetele leve reánk nézve *Fekete-Gyergyó* Ostromának, Gen. B. *Auffesz* Úr érkezett bé, egy Batalionnal, reggeli 3 órakor az árkolásokba, első Székely Gyalog Reg. béli Oberster B. *Graffen* Úr' helyébe. Az árkolásokban foglalatoskodó Vitézeinknek őltalmokra 2 Batalionok valának ki rendelve: eggyik a' *Collorédo* Ventzel, a' másik pedig a' *Khevenhüller* Reg. éből. Egész délutáni 4 óráig, minden háborgatás nélkül, hozzá láthattak részünkről, a' Várhoz leg közelebb eső Batteriának készítéséhez: akkor el kezdett a' Várból szállingózni az ellenség; a' Lovaság is csak gyalogjában; és magát viadalhoz készítette: úgy mindazáltal, hogy el nem lehetett látni, miben mesterkedik: hát egyszer, csak kevés idő múlva, omol szörnyű dühösséggel Batteriáink felé, mellyek közzül az elsőt olly hírtelenséggel borította egy rész, hogy az abban dolgozott Katonáink fegyvereiket (mellyek, a' szokás szerént, hegyes kunyhó formára, rakásba voltak rakva) kezekhez nem kaphatták: 's azért, valakik el nem szaladhattak közzülök, mindnyájan Török pallos által végezték életüket. Más része az ellenségnek, a' több készen lévő 's ágyúkkal meg rakott Batteriáinknak esett, azokba bé rontott, 's mivel az őltalmúl oda rendelt 2 Bat. ok ellent nem állhattak néki: ágyúinkat 's azokhoz való készületeinket fel szedte, és a' Várba bé szállította. Kértség kívül több kárt is tett volna még, ha Kapitán *Lovász* Úr, egy Svadron

Bar.

Barkó Hufzárjaival, 's a' *Pellegrini* Reg. nek egy Bat. jával, nem érkezett, és a' Várba vissza nem verte volna. — A' *Duna* partján is voltak Batteriáink készítve, azon Erősségnek eránnýában, melly mindjárt *Fekete-Gyergyón* felül fekszik egy Szigetben. Itt állott F. M. L. B. *Splényi* Úr, 5 Hufzár Osztályokkal, 's 5 Magyar Batalionokkal. A' Várból ki rohant Törökségnek némelley része említett Batteriáink ellen indúlt, 's ugyan azon időben néhány Tsajkák is közelgettek feléjük; de itt ugyan, sem egy, sem más felől nem érhetette tzellyát az ellenség. Mert F. M. L. B. *Splényi* Úr minden haladék nélkül ki állított ellene egy Bat. ját az első Székely gyalog Reg. nek, és egy Svadr. *Barkó* Hufzárjair; ezeket Kap. *Reischel* (nem *Keischel*, mint egy izben, a' hibás Tudositás után, hibáffan vólt nevezve), amazt pedig Májor *Péchi* Urak' kormányozások alatt. A' Gyalogság, négyszeg formában indúlt, Lovasainknak óltálmok alatt, az ellenség eleibe, mellynek három felől, úgymint a' Várból, a' szigetbéli Erősségről, és a' Tsajkákról való szakadatlan ágyúzását 4 egész órákig állotta ki ditsőffégeffen. Ez alatt az idő alatt, mind az ágyúkat 's mozsarakat, mind pedig Serege' Bagázsiaját békével el küldhette a' meg nevezett F. M. L. Úr a' Táborba. Az el szállítást bízta Ob. B. *Graffen* Úrra *), kit ismét igen szerentsésített első Szé-

*) Ez az a' derek Vitéz, ki olly derekassan viselte magát a' *Martinyesti* ütközetben. Akkor Oberstlieutenant vólt, a' *Barkó* Hufzár Reg. nél.

Székely gyalog Reg. béli Főhadnagy *Schuchart* Úr, a' reá bizott dolognak kívántt végre való hajtásában: mert e' volt, a' ki a' Spanyol - Sarampókat hordó Szekereket, minden el gondolható serénységgel elől állította. (Itt, az el esttekről és meg febesedtekről emlekezik a' Tudósítás; de már azokról más izben úgy is bőven szóllottunk.) — Fellyebb említett Májor *Péchy* Úr, Jún. 5 dikén is nyilvánvalóvá tette egész Batalionostól vitézi bátorságát és állhatatosságát. Történt t. i. hogy (hibásan esvén a' Jelentés vérel) a' *Fekete - Gyergyói* Várat ostromló Sereghez ment a' Májor Úr, az ott szolgálatban lévő Bataliont fel váltani. Midőn oda ért volna: parantsolatot vesz ismét, hogy az első Oláh Reg. béli Batalion' fel váltására siessen. Ennél fogva, nem tsak a' Várban lévők' ágyúzásainak vala ki tetetve; hanem az onnan ki rohant Jantsárok' tüzelésének is. Dolgát mindazáltal emberül végezte. Ugyan az nap, újra ki rontottak a' Törökök, kiknek rüzelések egyesítettvén a' Várbéliekével, olly el szenvedheretlen volt, hogy Májor *Péchy* Úr kéntelenítettett Kap. *Veinbrecht* Urat, és *György* István Zátzlóratót, Szabadakaratóakkal eggyütt, az ellenség ellen küldeni. Ezek a' Törököt fészkébe diadalmassan vissza kergették. — Ditséri a' Májor Úr ezen alkalmatossággal meg bizonyított vitézségekért *Veinbrecht*, *Valevszky*, *Szentiványi*, és Iffjabb *Betzman* Kapit. Urakat, valamint a' több Tiszt Urakat is, az egész néppel eggyütt. A' *Barkó* Osztállának köszönheti azonban a' ditsért Gyalogság, hogy hátúlról nem kerülhetett neki az ellenség.

Igen

Igen sokat köszönhet különösen Kapirány B. *Graffen* Úrnak, a' sokszor említett Oberster Úr' Fiának, ki valamint az el múlt esztendőben, úgy itt is példásan viselte magát Huszárjaival. "

Hadi Tármaster Gr. *Clerfè* Jún. 26-dikán útasított Kalafátból Bétsbe egy Stafétát, mellyben jelenti, hogy *Mavrojeni*, *Bodonnál* alkalmas néppel a' Dunán által jött, 's magát Kalafátnál, *Bodonnál* által ellenben bé sántolta. Ezt meg értvén H. *Coburg*, parantsolatot adott a' Haditármaster Úrnak, hogy menjen rajta az ellenségen, 's azt helyéről verje el. Ehez képest, meg indította Gr. *Clerfè*, Gen. *Durlachot*, 4 gyalog Batalionokkal és 3 lovas Osztályokkal, maga pedig 5 gyalog Bat. kal és 4 Osztály Lovallággal, febes lépésekkel *Maglovithig* nyomult, és 26 dikon reggel idején az ellenséget meg lepte, fántzolásába bé rontott, 's azt egész *Kis-Olahországból* ki kergette. Az ellenség' vesztesége 1500-ra megy. Tsajkáiban is vallott kárt: de mennyit — még azt maga sem tudta bizonyoslan, a' Staféta' el küldésekor, Gr. *Clerfè*. — Ezen Történetről a' bővebb Tudósítást Hrtzg *Coburg* fogja meg küldeni. — — Ha ezen veszteségével a' Törököknek helyre nem hozathatik is a' mi kárunk, mellyet *Fekete-Gyergyónál* vallánk: annyit leg alább nyeriünk, hogy megént lappadni fog ennek hallására a' talám újra puffadni kezdett Török kevélység dagállya, 's mérsékeltetni, szereutsétlenségünkől származott öröme a' Portának.

B o s z n i a.

A' *Horráth Ország* Levelekből olvassuk, hogy Hadi Tármaster B. *Devins* Úr, Jún. 22-dike éjtfzákáján *Tzettin Várát* hirtelenséggel meg szállotta, és leg

leg ottan hozzá kezdetett az Ostromhoz kívántató készüléteknek tételéhez; ámbátor meg fejtven az el-lenség Népiünknek mozgolódását: ágyúzáshoz fogott is. Már más nap, az az 23-dikon, 4 Sántzok voltak ké-fzen, valamint azon Redut is, mellyet az előbbeni Török Háboruban Gen. Gr. *Herberstein* tsináltatott volt. A' *Tzettini* Törökök, még a' meg szállás előtt néhány napokkal által szállították feleségeiket, gyer-mekeiket, és féltöbb vagyonaikat, bátorságnak okáért az *Unna* vizén: az Ostrom' el közelgetését szemlélvén pedig, házaik' tetejeiket le szedték, 's a' Város előtt lévő házakat, a' Várhoz közel valókkal együtt, fel égették, hogy Bombáinknak ne legyen mit gyúj-tani. Van azonban B. *Devinsnek* még is reménysége, hogy tsak lefz valami foganatja a' Bombáknak 's Go-lyóbisoknak. Valamint pedig miandent el követ az említett Úr, hogy *Tzettint* kézre kerítheffe: úgy szorgalmatos gondja ~~vagyon~~, Horvát Ország' Szélei-nek békefélegben lehető maradásokra is. Nagy esz-közei neki e' részben F. M. L. B. *Vallis*, és Gen. B. *Bubenhofen*, nem külömben Gr. *Pejacbeovich*, és B. *Bajalich* Oberster Urak.

Prusszia.

Azt írták *Berlinből* Jun. 26-dikán, hogy még akkor sem szüntek meg *Slésiába* taka-rodni a' Regementek. Generallieut. *Kalk-steint* is oda idézte Staféta által a' Király. — *Austriai* Státus Tanátsoffa *Spielmann* Úr 25-dikén estve érkezett *Braszlóba*. — Valamint más Tartományokban Európának: úgy *Slé-siában* is rendkívülvaló a' szárazság. Egy-néhány hónapoktól fogva tellyesfeggel nem esett eső. Az *Odera* vize olly tsekély, hogy tsak igen keskeny helyen lehet rajta ha-

hajókázni. A' 7 esztendő's Háborútól fogva nem emlékeznek, a' mint írják, olly ki apadására az *Oderának*.

(Meg vallotta, egynehány napokkal ez előtt, maga az ide való Prussz. Követ Gr. *Podévills* is beszéllgetés közben, H. *Kaunitz*nál, hogy nállok a' szárazság igen nagy; hanem midön a' szárazság következése eránt tette volna fel hozzája a' kérdést a' *Hertzeg*: „Nints hát, úgymond, szénájok az *Uraknak*? — már ekkor — csak azt kellett felelni egy *Követnek*: „Van az.“)

Hollandia és Anglia.

Jún. 16-dikán indúlt ki a' *Hollandusoknak* második rangú *Tengeri Vezérek* *Kingsbergen*, 12 első nagyszágú hadakozó hajókkal és *Fregátokkal*, a' *Texeli* kikötő helyből, 's útját egyenesen *Portsmouth* nevezetű *Anglus* kikötő helynek, olly szándékkal, hogy az *Anglusnak* mint *Frigyesének*, ha az a' *Spanyollal* ugyan csak öszve talál kapni, segítségül lehessen. — Szintén ollyan jó ízűn esik ez, a' magában is igen hatalmas *Anglusnak*; mint a' millyen kedvetlenséget okozott *Spanyol Országban* annak hallása, a' mit a' *Frantzia Nemzet Gyűlése* végezett, a' *Had'* indíthatásra nézve. — Jún. 15-dikén vette az *Angliai Udvar* utolsó fel tétéleire adott válasszát a' *Spanyol Udvarnak*. Akkor mindjárt nagyobb erőben kezdte *Anglia* a' tengeri készületeket tetetni.

Frantzia Ország.

Jun. 19-dikén azt végezte a' *Nemzet Gyűlése*, hogy a' közönséges *Dolgok'* folytatása alkalmatosllágával, egy *Tisztviselője* is a' *Státusnak*, *Hertzegi*, *Grófi* 's más illyes *Titulusokkal*, 1000 *Livra* büntetés alatt, élni ne merészellyen. — Hogy a' *Király* egy
hiten

híten van e' részben is a' Nemzet Gyűlésével, már annak fok tsalhatatlan bizonyságait adta. Adta közelebb új jelenségét: meg iratván az Udvari Genealogistának, hogy ezentúl nem lesz szükség, az olyan Személyek' származásának forját, 's Nemességeknek próbáit ki dolgozni, és a' Királynak bé mutatni, a' kik az Udvarhoz közelítenek. — A' Királynak, maga kivánságához képest, 25 millió Liv. fog adni ezentúl esztendőnként a' Nemzet, melly summához fog még járúlni a' Kir. Erdőknek, 's múltató Házakhoz tartozó Jófzágoknak jövedelme is. — A' Királyné, ha özvegységre talál jutni, 4 millió Livrát nyér minden esztendőben, míg él, a' Nemzettől.

Avignon addig 's addig, hogy már egészen el állott a' Pápától; és magát *Frantzia* Országgal kívánja egygyesíteni.

Austriai Belgyiom.

Az el múlt hónapnak 10-dikén, *Dinant*, *Viviers* és *Andenne* körül (a' *Namuri* Grófságban) 150 embert veltettek a' Pártosok. — 17-diken, 3 tsapatokban jöttek Népünk ellen. Az első, melly 300 emberekből állott, *Blaimont* felé tartott: de tsupa meg látására Vitézeinknek, vissza vonta magát. A' második tsapat, 2000 embernél felesebb számmal, 's egy 3 fontos ágyúval indúlt meg: de ágyú nélkül, és 600-nál kevesebbed magával térhetett vissza. A' harmadik tsapat sem diadalmaskodhatott. A' miéink között 2 *Dragonosok*, és 27 *Vürtemberg* Reg. béliek estek el, 23-an pedig meg febesedtek. — 18-dikon reggel, 50 Belgákra bökkent, vizsgálódása közben, *Vurmsér* Húszár Kap. *Tsupor* Úr; azok között kettőt el fogott; 8-at le szabdalt, a' többek széllyel szaldtak. A' Húszárokon semmi sem esett.

Költ *Bétsben*, Júliusnak 6-dik napján 1790.

Magyar Ország.

Jó Magyar Hazafiakhoz és Leányokhoz, igaz Magyar indulattal intézett Munkánknak harmadik Szakasszát, kezdjük, egy olly Tárgyról való Jelentésen, melről fokban, talám ez ideig is semmit sem hallottak; de a' mellyről valamint ezek, úgy azok is, a' kik már hallottak, kedvesen fogják, reménységünk szerént, venni a' Tudósítást. Ezen Tárgy, a' *Vittenbergai Magyar Könyves-Ház*. Az arról való 's mindjárt itt következő Tudósítás, *Rozgonyi József Úrtól*, eggy olly tanútt, és valóban hasznavehető Hazánkfiától érkezett hozzánk, kir, hogy avagy tsak ennyire is meg esmertethetünk most közönségesen kedves Hazánkal: tiszta hazafiúi örömnöknek tartjuk:

„Meg hallván *Berlini* útamban, a' *Vittenbergai Magyar Bibliothekának* hírét: annak látása végett ki terten egynéhány mértföldnyire útamból; 's szintén két hétig forogván benne, néminémű esmerettségére jutottam. Egy, *Kassai Mihály* nevezetű Magyar Fi (ki *Vittenbergában*, a' Tudósok közzé számláltatott) hagyta volt ezt a' könyves Tárházat, az ott tanuló Magyar Ifjakuak; rendelvén egyszersmind 25 Magyar

A 2

tanuló

tanuló Magyar Ifjaknak élelmére való pénzt (Stipendiumot). A' Bibliothéka jobbára régi Deák Theologus és Magyar; 's Magyar Historiára tartozó Deák és Német Könyvekből áll. A' Magyar, és Magyar Országra tartozó Könyvek' öszve szedéseért, nagy ditséretet érdemlenek mind *Kassai Úr*, mind pedig azoltától fogva való Magyar Gondviselői a' Bibliothékának. En, néhány esztendőig tartott kiun létemben, sok helyeken meg fordúltam: de mondhatom, hogy ennél gazdagabb Gyűjteményt, a' *Dresdain* kívül, nem láttam. Igaz ugyan, hogy egyvelgest jó és rosz Könyvek találtnak itten: de az is igaz, hogy más a' közönséges, más a' magános Emberek' Bibliothekájok. A' közönséges könyves Házakba csak a' nyomtatás helyeért is bé lehet, bé is szoktak venni valamelly Könyvet.

Ezen Könyvek közt, leg főbb helyet érdemlenek a' *Rotarides*' Irásai. Ez a' ritka szorgalmatosllágú Ifjú *Gömörből* szakadt, 's meg holt 1747 eszt. *Vittembergában*. Az *Évangyélika Ekklesiák'* és *Oskolák'* Történeteinek le irására áldozta fel ifjúi esztendeit, egész haláláig. E' végre, meg járta, nagy veszedelmek közt, a' két Magyar Hazát, és Német Országot, 's öszve gyűjtött, valamihez juthatott, és tzeljára haznosnak lenni itelt. Munkáinak 1-ső Darabja: *Apparatus ad Historiam Ecclesiasticam*. Két Rétfarmában.

2.) *Acta Diatalia*, a' mellybe a' Királyoknak a' Lutherána Vallás' ügyében költ Rendeléseiket párban le írta. Ezen Munkájába rekesztette: *Fragmenta actorum gestorumve Rakotzianorum ex ipsis originalibus Schedis transumpta opera Gabr. Kolinovits Sengviciensis in XVI Libros divisa, ante impressionem sub Carolo VI. confiscata, exempla tamen*

tamen nonnulla ex exemplari adhuc sibi reservato per Magnates Hungariæ transcripta. Kolinovits a' Magyar és hozzá tartozó Országok' Történeteit leírta 1701—1720 esztendőig.

- 3.) A' fok küldött Levelek, mellyek közt nagy Emberekére is lehet találni. Illyen a' Nyári Úr Levele Kisvártai Váráról, és a' Révai Úré.
- 4.) *Micæ Historico-Chronologica, Evangelico-Pannonica συναγραφικως collecta & adumbrata opera vigiliaci diuturna Johannis Buri (Pastoris Carponensis). Anno vero 1685 in ordinem redigi cæpta ex proprio Auctoris Msto descripta a. 1733 & successu temporis multis accessionibus aucta. Két Rétform.*
- 5.) *Rotarides Historia Literariæ antiqui, mediæ & recentioris ævi lineamenta. Négy Rétform.*
- 6.) *Scriptorum Hungariæ Catalogus, ordine alphabetico conscriptus, anno 1736 in itinere Hungarico literario colligi cæptus, ex eo tempore variis occasionibus usque 1746 auctus labore Mich. Rotar. Göm. Hung. Négy Rétformában.*
- 7.) *Chronicon Hungaricum, colligi cæptum Sempronii a. 1738; anno vero 1745 Vitembergæ finitum. Négyes árkusban.*
- 8.) *Gymnasiologia Evangelico-Hungarica.* Ebben tsupán csak a' Lutherana Oskolák' eredetek 's fokféle Történeteik iratnak meg (négyes árkusra). — Lehet sajnálni, hogy ez a' szorgalmatos Úr, közönségesen nem vette fel a' Protestansok dolgát; és bár csak az Ifjú, annak az időnek hibáitól mentt lehetett volna, a' mellyben egy Vallásbéli embernek a' más Vallású emberről, indulat nélkül, nem vólt szokás írni; de az akkori idők eléggé ki mentik ezt az Írót, és erőtelenségből esett hibái nagy érdemeit éppen meg nem homályosíthatják. —

Mint-

Minthogy az Irás' módja az akkori Idökhöz van alkalmaztatva: olly formában, a' mint vagynak a' Munkái; ámbátor szintén prés alá küldendök valónak már közziülök némellyek: mai idöben nehezen láthatnának világot; de lehetne egy szorgalmatos, és a' mai Irás' módját értö Hazafinak tsak ugyan sok hafznát venni ezeknek a' Magyar Historiában. — Én, példának okáért, némelly Jolgokat ki jegyeztem azokból:

A' PRINYI Familiáról.

Prinyi Imre Nador Ispány, Prinyi Péternek az Atya 1519 holt meg, Terebesen temettetett el. Prinyi Péter, a' Mobátsi veszedelemben jelen völt; azután 1529. Zapolya Jánosnál fogságot szenvedett; ismét Solimán Török Tsáfszártól 1532-ben meg fogattatott; végre, egy, szavát meg nem állott Spanyol Embertöl, Martinus Liscanus-tól, Esztergom Várának akkori Komendánsától meg fogattatván, 6 esztendeig szenvedte az Újvári (Neostadium) tömlöztöt, 's ott meg is holt életének 47. eszt. ben. Teste Patakon, nem pedig Terebesen temettetett el. Fogságában, a' Bibliabéli Historiakat egymással öfzve vetvén, rövideden Versekbe foglalta, és metzetz képekkel együtt, kiadta. — Vádoltatott, hogy az Egri Püspökséget el foglalta; de e' kétséges: mert Ferdinánd Tsáfszár Prinyi Pétertöl vissza kívánta, a' mit el foglalt; de nem kérte vissza a' Püspökséget, tsak Eger Várát. Más az, hogy a' Prinyi Péter ártatlanságát az egész Ország meg bizonyította, midön a' Nagyszombati Ország Gyülésén tett 1545-dik Törvénynek 55-dik Trikkelye szerént, az Ország' Fö Rendjei ezen jó Úr' szabadulásáért esedeztenek. Prinyi Gábor maga költségen fundálta a' Pataki Templomot; 35 esztendös korában holt meg a' Posonyi Gyülésben; teste a' Pataki Templomban fekszik.

Eze-

Ezeket 's több illyeneket hajdani Pat. Professzor *Basilii Fabritzius Szikszainak* tudós halotti Orátzióiból mutogat *Rotarides*, mellyek így neveztetnek: *Orationes duæ funebres. Prior de vita & obitu Sp. D. Gabr. Perényi Comitis Cottus Abaujvariensis, Regiæ Curia in Regno Hungariæ Judicis Supremi. Posterior de vita & morte Generosæ & Magnificæ Domine Helenæ Ország, habitæ in S. Patak a. 1567. edit. Vitemb. 1570.* Ugyan ez a Tudós Professzor, a' *Prinyi Gábor Úr* márvány koporsó kövére, melly a' *Pataki Templomba* tétetett, illy nevezetes Verseket írt:

*Hungariæ Proceres inter Clarissimus Heros
Unica spes Stirpis Lux gloria sola Perena
Relligionis honos Patriæ Pater heu breve regni
Solamen populi dubiis in rebus asylum.
Pacis amans almæ, bellis civilibus hostis
Imperioque bonis clemens ut fontibus asper
Securam solitum requiem præstare colonis
Mularum portus, tuus o Ecclesia vindex
Quo duce Pannonicis spes fultior arvis
Quo moriente labant & squallent cuncta videmus
Hic jacet ad luctum regni patriæque perennem
Illustris Gabriel Procerum decus ille perennis
In Templo sibi quod pridem fundaverat ipse
Qui licet hic summis perfunctus honoribus amplum
Jam nomen meruit, cui funera nulla nocebunt.
Stemmatis ecce tamen fatalia stamina prisca
Quod per sexcentos nunquam defecerat annos
Finiit & patriis obdormuit ipse ruinis
Hunc Petrus in tumultum sui clauserat ante Perenus
Ossa parens hanc qui vallavit mœnibus urbem.
Clara dehinc mater Szekelini sangvinis atque
Barbara dicta soror rapuit quam Parca priorem.
Ultimus his Gabriel jungit se nominis hæres
Quæ nunc tota domus cantat super athera Christum.*

Elöl adja *Rotarides* a' *Tubingai Alumnum* eredetét is. Azt írja a' Magyarokról, hogy *Pannóniába* jöven, először *Zemlény* Vármegyében telepedtek meg, és ezt próbálja *Ransanus* illy nevezetű Írásiból: *Epi-*

tome

tome rerum Hungaricarum veluti per indices descripta Auctore Petro Ransano, apud Mathiam Regem Legato Regis Neapolitani. Ternavia 1579. — A' Saxoniai Választó Hertzeg 's egyszersmind Lengyel Országí Király, III. Augustus, figyelmetefflegére méltóztatta a' Rotarides' Irásait, azokat Vittenbergából magához vitette, 's igen nehezen szerezheték vissza tőle a' Magyar Ifjak. — A' Rotarides' Irásain kívül, fok szép Könyvek vagynak itt, Németül, Deakül, Magyarúl, kivált a' Magyar Polgári Historiára nézve. Itt van a' Székely István Göntzi Prédikátor Kronikája is, illy Titulusfal: Cronika ex vilagnak yeles dolga, írott Szekel Estvan Crocoba 1559. Ezt a' Könyvet minden Magyar Könyvek között leg régibbnek tartja Molnár Albert, a' Grammatikája' Előljáró Beszédében. — Sok itt a' régi Theologusnak való Könyv is; de az, többnyire Prédikáziókból áll. Meg vagynak, az esmeretesebb Fordításokon kívül, a' Silvester János, a' Heltai Gáspár Kolosvári Prédikátor, a' Félegyházi Tamás Debretzeni Pap' Új-Testamentomai, és a' két Sámuel Könyvének Fordítása, Mélius (Juhász) Péter által, Debretz. 1565. A' kik a' Magyar Grammatika körül fáradoznak, itt találhatnák a' Kövesdi, Sopronyi Prédikátor kis hasznos Grammatikáján kívül, a' hasznosabbakat, ú.m. a' Perefeszlyeni Jésuitáét, a' Csipkés Komáromiét, illy névvel: Hungaria illustrata, Trajecki 1655; a' Molnár Albertét, melly költ Hanoviában 1610.“

Székesfejérvárról írják, hogy ott, Jún. 15-dikén, egy Harangot találtak a' külső Városban, melly 3 mázsát, és 42 fontot nyom. Az oldalán Feszület van, 's illyen irás olvastatik: AMBRVS. SEBASTIANVS. DE. DALMAD. PRECEPTOR. ALBEN. 1. 8. 0. Kétség kívül 1380-dik esztendőben, Nagy Lajos Magyar Király idejében öntetett. Szép hangja vagyon; formája is szép.

Béts.

Béts.

Örömmel értettük nagy helyekről, hogy *Auszriának* és *Prussziának* borongós Egei, mellyek rontó 's pufztító menykövekkel fenyegetődztek darab időtől fogva: most minden órán ki fognak tisztúlni, 's komor tekinteteket, vidámító ábrázattal tserélik fel. — Meg marad a' Békeflég — mellyben, ha igazán gondolkozunk, több is valójában a' haszon, mint a' külföldben leg fzerentsébb Hadakozásokban is. Már az Eggyesség' Feltételeinek elől járó Tzikkelyei is (Praeliminaria) meg vagynak határozva. — Ugy engedni valamit, hogy kevésen fokot nyerjen az Ember: nagy okosflág.

Talám a' Porta sem fogja már fokáig húzni halasztani a' Békéllést. Ennek reménylésére, új fundamentomot szolgáltat B. *Herbert*-nek Júl. 2-dikán *Bukarestbe* lett indulása.

A' *Triesti* Tudósítások fzerént, az oda való ki kötő helyben mulatott hajós Seregek az Oroszoknak, Orosz Oberstlieut. *Lorenzo Guglielmi*' kormányozása alatt, a' Görög Ország és Ásia közt fekvő Tengerre indúlt Jún. 21-dikén olly tzállal, hogy magát Oberstlieut *Lambro Cazzioni*-val egybe kaptsolja, és azt fel fegélje. — *Lambro Cazzioni*-nak néhány izben szép fzerentséi voltak egymásután a' Törökök ellen; hanem az el múlt Máj. 19-dikén nagy erővel menvén reája a' Törökök, úgy meg viselték, hogy 6 hajó vesztességgel kéntelenítetett magát *Cerigo* Szigetje felé vonni, melly a' *Velentzeiek* birtokában vagyon.

Oláh Ország.

Ezen itt következő Tudósítás, a' *Fekete-Gyergyót* ostromlott Seregtől érkezett közelébb hozzánk:

„Jún.